

БІБЛІОТЕКА ДДТУ

*Книги — морська глибина:
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивнії перли виносить.*

І. Франко

Історія бібліотеки сягає 1920 р. й нерозривно пов'язана з історією університету. Основою фонду стала література, подарована польськими й бельгійськими фахівцями, які працювали на будівництві металургійного комбінату, та бібліотеки загальноосвітніх і технічних курсів для дорослих робітників. Деякі примірники й нині зберігаються у фондах.

Були й інші джерела забезпечення студентів підручниками. За ініціативи студкому на шапірографії розмножувалися найнеобхідніші курси лекцій. Так були видані «Загальна металургія» С. К. Дунаєва, «Вступ в металографію» М. М. Заборовського та переклад із німецької ґрунтовної праці «Прокатка і калібровка» В. Тафеля.

Одним із перших організаторів бібліотеки та її завідувачем у 20–30-х рр. ХХ ст. була Ганна Семенівна Сторожко, бібліотекарем — Вікторія Петрівна Брежнєва. У довоєнний період бібліотека мала близько 200 читачів та 30 тис. томів літератури.

25 листопада 1943 р., через місяць після звільнення м. Дніпродзержинська від німецько-фашист-

ських загарбників, був відновлений Вечірній металургійний інститут імені М. І. Арсенічева. З літа 1944 р. його бібліотеку очолила Марія Артемівна Корума, бібліотекарями працювали Т. І. Брусенцова та О. Г. Фенаген. На початок 1945 р. бібліотека обслуговувала 112 читачів, а книжковий фонд складав 16 тис. примірників. Бібліотека займала приміщення площею 144 м² у першому корпусі на просп. Гімназичному (зараз — просп. Пеліна) з читальною залом на 44 місця.

Щороку бібліотека поповнювалася новою літературою. У 1952–1953 рр. було отримано 2300 книг, передплачено 78 назв журналів, з них три — іноземною мовою. Загальна кількість читачів — 800 осіб.

У 1958 р. бібліотеку очолила Євдокія Петрівна Яценко. На той час фонд становив уже 65 тис. примірників, читачів було 2500. До середини 60-х рр. фонд збільшився вдвічі, до 124 тис. примірників, кількість читачів — до 3100. Влітку 1967 р. бібліотека отримала нове окреме двоярусне приміщення загальною площею 839 м², з двома читальними залами на 172 місця для студентів і 30 місць для викладачів та аспірантів. Площа книгосховища становила 350 м².

Були відкриті два нових відділи — комплектування й технічної обробки літератури та довідково-бібліографічний. У відділі комплектування самовіддано працювали Л. М. Зайцева, О. Г. Фенаген, Н. П. Руденко, З. Ф. Пельтій, Е. Л. Шульга. Відділ обслуговування користувачів — найдавніший відділ бібліотеки, який складався традиційно з абонементів та читальних залів, — протягом 70–80-х рр. очолювала В. Т. Костенко. Професійно, з ентузіазмом тут працювали А. В. Цивата, Н. І. Діброва, С. І. Іванова, М. П. Степаненко, В. М. Гунько, Л. К. Коврига, Т. М. Сайко, Н. Ф. Радченко, В. П. Мухіна, І. В. Артеменко.

У 1969 р. на новоствореному хіміко-технологічному факультеті в четвертому корпусі була відкрита філія інститутської бібліотеки з фондом у 24 тис. примірників та читальною залом на 100 місць, яку очолила Л. М. Тихомирова.

Нове книгосховище, яке бібліотека отримала в 1967 р.

ОРЛОВА
Алла Миколаївна

*Директор бібліотеки
Дніпродзержинського
державного технічного
університету*

Народилася в м. Дніпродзержинську. Після закінчення школи в 1978 р. працює в бібліотеці Дніпродзержинського державного технічного університету. Пройшла шлях від бібліотекаря до директора бібліотеки.

В 1984 р. закінчила факультет бібліотекознавства та інформатики Харківського державного інституту культури за спеціальністю «Бібліотекар-бібліограф».

У 1985 р. була призначена головним бібліографом ДДТУ. Викладала курс «Основи інформаційної культури» студентам молодших та старших курсів. На посаду директора була призначена в 1990 р.

А. М. Орлова — справжній професіонал, вона постійно прагне вдосконалювати роботу бібліотеки, віддаючи перевагу інтересам та вимогам користувачів. Алла Миколаївна активізувала впровадження в роботу бібліотеки прогресивних інформаційних технологій, а у 2004 р. брала безпосередню активну участь у розробці автоматизованої бібліотечної програми та в її подальшому вдосконаленні. Ця

програма й зараз функціонує в бібліотеці.

Розробила концепцію розвитку бібліотеки. У 2005 р. пройшла підвищення кваліфікації в Державній академії керівних кадрів культури і мистецтв і отримала свідоцтво про підвищення кваліфікації та сертифікат про післядипломну освіту.

А. М. Орлова розширює професійні контакти з бібліотеками інших вишів України. Бере участь у роботі конференцій, нарад бібліотечних працівників. Член Української бібліотечної асоціації.

Діяльність А. М. Орлової як керівника направлена на те, щоб бібліотека була в центрі наукового та навчального процесів вишу й залишалась центром культури.

Має подяку міського голови м. Дніпродзержинська за багаторічний досвід бібліотечної роботи та високі професіоналізм і відповідальність.

Алла Миколаївна охоче ділиться знаннями та досвідом зі своїми колегами й майбутніми бібліотечними фахівцями.

У 70-х рр. створювалися нові напрями в підготовці фахівців, збільшився контингент студентів, а відповідно й кількість читачів і фонд бібліотеки (227 тис. примірників). У цей період книги надходили з обласного бібліотечного колектора, місцевих книжкових магазинів, магазину «Книга — поштою» та безпосередньо з видавництв. У відділі комплектування і наукової обробки інформація про кожен примірник заносилася в каталоги, які протягом 40 років вела головний бібліотекар Л. Я. Курман.

Відкрилися шість читальних залів на кафедрах історії, філософії, політекономії, промислової економіки, військовій кафедрі, при студентському конструкторському бюро.

У колектив влилися бібліотекарі з вищою освітою — випускниці Харківського інституту культури Л. Бондарева, А. Суліма, Л. Белякіна, Р. Церковна.

У 1982 р. завідувачем бібліотеки була призначена Ольга Кузьмівна Засопіна. 80-ті рр. ХХ ст. стали періодом підйому в роботі бібліотеки: було вдосконалено наукову організацію праці, запроваджено обслуговування студентів за групо-

вим методом, уперше проаналізовано забезпеченість навчальними посібниками. Довідково-бібліографічний відділ під керівництвом В. Л. Геращенко почав проводити «Дні бібліотеки» на кафедрах. Двічі на місяць організовувалися «Дні інформації», була створена група інформаторів серед викладачів (на 20 кафедрах інституту працювало 30 інформаторів). Консультації та довідки з того чи іншого питання надавали Т. І. Лоскутова, А. С. Крупій, Т. М. Кабаченко, Н. О. Стеблюк.

Проводилися тематичні перегляди літератури на факультетах за системою вибіркового розповсюдження інформації, організовувалися картотеки на допомогу науковій роботі, картотека праць науковців інституту, краєзнавчі картотеки. Фонди суспільно-політичної літератури, літератури з філології, історії та відповідні каталоги були переведені на бібліотечно-бібліографічну класифікацію. Головний бібліограф А. М. Орлова почала читати курс «Основи бібліотечно-бібліографічних знань». І. М. Бочерова та Л. М. Зосімова організовували літературно-художні вечори, диспути, конкурси, зустрічі.

У 1985 р. в окремий відділ бібліотеки був виділений фонд художньої літератури, до якого входили 18 тис. книг, а також літературно-художні періодичні видання України та Росії. З дня відкриття відділом завідує Л. П. Мамаєва, бібліотекар — Е. В. Плахотник.

У 80-х рр. у бібліотеці працювали І. В. Артеменко, В. П. Мухіна, Л. В. Кушніренко, О. В. Слайковська,

ЗАСОПІНА
Ольга Кузьмівна

*Завідувач бібліотеки,
1982–1990 рр.*

Колектив бібліотеки (зліва направо): перший ряд: зав. відділу комплектування та обробки літератури М. А. Омельницька, директор А. М. Орлова, зав. відділу художньої літератури Л. П. Мамаєва; другий ряд: заст. директора Л. Ф. Бондарева, бібліотекар О. О. Міщенко, бібліотекар Ю. М. Кісераускас, бібліотекар О. Ю. Литвин, зав. сектору Т. М. Пальоха, гол. бібліотекар Г. В. Анісімова, бібліограф С. Л. Шпілова, зав. відділу обслуговування читачів Л. В. Отиско, гол. бібліограф В. В. Бойко

М. В. Ярош, С. О. Рогач, Л. І. Дулевська, Л. В. Мехед, Н. М. Зварич, Т. О. Новик, С. О. Дібрівна, В. Б. Богданова, С. Р. Гунченко, О. Ю. Волкова, І. М. Подільник, Л. В. Невстакай, А. Е. Герасименко.

На початку 1990 р. бібліотеку очолила А. М. Орлова, заступником директора була призначена Л. Ф. Бондарева, зав. відділу обслуговування — Л. В. Отиско.

Філія бібліотеки при хіміко-технологічному факультеті в 1993 р. була перевезена з четвертого корпусу інституту в другий. Фонд філії доповнився літературою з металургії чавуну та сталі, ливарного виробництва, екології, охорони праці, біотехнології й становив 36 тис. примірників. Студентам-хімікам та металургам випала можливість отримати кваліфіковану пораду від зав. сектору Т. Я. Герасименко. У 1996 р. в корпусі № 10 відкрилася філія читального залу при економічному факультеті, де були зібрані нові підручники та навчальні посібники з маркетингу,

бухгалтерського обліку й аудиту, фінансів і кредиту, економіко-математичного програмування та галузевої економіки. Організатором філії була Н. Н. Везірова, а зараз очолює О. В. Ковальова.

У третє тисячоліття бібліотека ввійшла із планами подальшого розвитку через упровадження сучасних технологій, створення оптимальних умов для забезпечення інформаційних потреб користувачів. У 2004 р. розпочався процес комп'ютеризації бібліотеки. Було придбано та підключено до Інтернету вісім комп'ютерів, налагоджено співпрацю бібліотекарів із представниками ВАТ «Техноінжиніринг» щодо розробки програми «Електронна бібліотека». Ця система орієнтована на роботу в мережі Інтернет і є сукупністю взаємозалежних автоматизованих робочих місць (АРМ). Створення електронного каталогу стало першим кроком до формування електронної бібліотеки, власних баз даних та електронної картотеки статей із періодичних видань. Паралельно із вводом записів на нові надходження до картотеки ретроспективно вводилися дані активної частини фонду. Біля витоків цієї програми стояли: директор А. М. Орлова, заступник директора Л. Ф. Бондарева, зав. довідково-бібліографічним відділом Л. М. Чернишова, зав. відділом комплектування й обробки літератури М. А. Омельницька, гол. бібліограф Т. М. Кабаченко, пров. бібліотекар Г. В. Анісімова, пров. бібліограф В. В. Бойко, бібліограф Н. О. Стеблюк.

Нині фонд бібліотеки становить 568 тис. прим., обсяг електронних БД — 180 тис. описів, з них у ЕК — 175 тис. Усі університетські комп'ютери мають вихід у мережу Інтернет, діє Wi-Fi з трьома точками доступу для всіх відвідувачів читального залу.

Раритетні видання з фонду бібліотеки

Електронні інформаційні ресурси бібліотеки ДДТУ:

- електронний каталог;
- повнотекстові бази даних електронної бібліотеки;
- світові наукові бази даних відкритого доступу;
- бібліографічні бази даних;
- інформаційно-правові системи;
- web-бібліографія Інтернет-ресурсів;
- безкоштовна електронна доставка документів з інших бібліотек електронною поштою library@dstu.dp.ua.

На сайті університету відкрита сторінка бібліотеки з on-line доступом до інформації про неї та її фонди (контент представлений у шести рубриках трьома мовами). Розміщені також віртуальні виставки, перевагою яких є необмеженість у часі та просторі, можливість розмістити текстову інформацію, графічне зображення документа, популяризувати фонди, а відвідувачам — віртуально ознайомитися із представленими матеріалами. Постійно оновлюються списки «Праці вчених ДДТУ», «Нові книги», «Періодика». На сторінках сайту представлені також нові проекти бібліотеки «Життя університету в пресі» та «Подаруй бібліотеці нову книгу».

У перспективі роботи бібліотеки створення потужного інституційного репозитарію — цифрового архіву документів. Це надасть відвідувачам можливість безкоштовно користуватися повнотекстовими базами даних інших університетів.

Також у бібліотеці відкрито доступ до повнотекстових баз:

- «Polpred.com», яка містить огляди преси провідних інформаційних агентств і ЗМІ (230 країн, 42 галузі);
- «Ліга: закон» — законодавча база даних у правовій сфері України;
- у мережі «Facebook» відкрита сторінка бібліотеки університету.

Користувачі бібліотеки мають можливість працювати з повнотекстовими документами «Порталу ДДТУ» (кількість — понад 4 тис.).

Традиційно на початку навчального року для студентів-першокурсників проводяться екскурсії бібліотекою. Здійснюється індивідуальний підхід до кожного користувача.

Сучасний дизайн бібліотеки постійно вдосконалюється й оновлюється, у розкішному читальному залі панують спокій і бажання пізнати світ науки, а столітні араукарії, триметрові пальми та інші екзотичні рослини створюють особливу атмосферу комфорту.

У грудні 2013 р. в читальному залі студенти-менеджери отримали можливість взяти участь у науковій on-line-конференції «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності в Україні». Ювілейна зустріч-гра «Що? Де? Коли?», присвячена десятиріччю Дніпродзержинського клубу інтелектуальної творчості, також відбулася в читальному залі бібліотеки ДДТУ. До Шевченківських свят щороку проходять літературні читання, години поезії. Влаштовується відкритий перегляд літератури про Кобзаря та

його творчість. Популярність серед студентів та викладачів університету мають фотовиставки, виставки малюнка.

Бібліотека надає можливість вільного доступу до своїх фондів викладачам, аспірантам, магістрам, спеціалістам. Вони можуть самостійно вибрати, погортати книжку, попрацювати з нею безпосередньо біля книжкової полиці.

Співробітники бібліотеки проводять власні наукові дослідження, здійснюють моніторинг бібліотечних процесів: вивчають стан та розвиток документального фонду, аналізують проблеми бібліотечно-бібліографічного та інформаційного забезпечення користувачів, досліджують історію університетської бібліотеки. Завдяки невтомній праці багатьох поколінь своїх працівників бібліотека досягла значних успіхів у інформаційному забезпеченні фахівців, освітянської галузі, впровадженні новітніх технологій. Становлення та розвиток бібліотеки впродовж дев'яти з половиною десятиліть відбувалися завдяки професіоналізму, відповідальності, а головне — любові до своєї справи.

Серед бібліотекарів є чимало творчих, самобутніх, ініціативних фахівців. Якісному інформаційному та бібліотечно-бібліографічному обслуговуванню сприяє творча, ділова атмосфера в бібліотеці, дружній мікроклімат у колективі, професійна взаємодопомога всіх підрозділів. Наразі діяльність університетської книгозбірні забезпечують достойні, віддані бібліотечній справі спеціалісти, серед яких: Т. М. Пальоха, Т. М. Тімченко, І. П. Лунькова, Ю. М. Кісераускас, І. С. Вовк, О. А. Горлова, В. В. Бойко. У когорті молодих фахівців, на яких покладають велику надію, — бібліотекарі О. Ю. Литвин, С. А. Шпілова, О. Л. Міщенко, А. М. Кабаченко.

Пройшовши славний історичний шлях, зберігаючи традиції та впроваджуючи інноваційні технології в бібліотечні процеси, бібліотека Дніпродзержинського державного технічного університету виконує свою основну місію — сприяє вищому навчальному закладу в реалізації навчально-виховного процесу та наукової діяльності. З огляду на довгий історичний розвиток, попри всі негаразди та проблеми сьогодення, бібліотека з оптимізмом дивиться в майбутнє.

Читальна зала бібліотеки в третьому корпусі університету